DRŽAVNI ZBOR
P R E J E T O 5.7.2017, 020-07/17-0648/3, 801-01/17-0012/3

Datum podpisa: 12:06, 05.07.2017
Referenčna številka: 001-128/2017/5

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Šubičeva ulica 4
1000 LJUBLJANA

Številka: 001-128/2017-5
Datum: 4. 7. 2017

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje poslanke Nade Brinovšek v zvezi z obveščanjem o vplivih na zdravje ljudi v primeru ekološke katastrofe na Vrhniki

Ministrstvo za zdravje je dne 31. 5. 2017 prejelo poslansko vprašanje poslanke Državnega zbora Republike Slovenije, gospe Nade Brinovšek v zvezi z obveščanjem o vplivih na zdravje ljudi v primeru ekološke katastrofe na Vrhniki s strani pristojnih služb in zagotavljanjem varovanja zdravja gasilcev na intervencijah.

V nadaljevanju Ministrstvo za zdravje in Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v skladu s svojimi pristojnostmi podajata odgovore na vaša vprašanja.

K prvi alineji:
Gasilci so ustrezno usposobljeni in opremljeni. Usposabljajo se za različne intervencije, med drugim tudi na gašenje požarov v objektih (Hot Fire Trening, ki se izvaja v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu) in uporabljajo zaščitne obleke za visoke temperature ob požarih, ter izolirne dihalne aparate za škodljive produkte, ki se sproščajo ob gorenju. Tudi za uporabo opreme, se morajo gasilci ustrezno usposobiti in redno obnavljati veljavnost pridobljenega znanja.
V zvezi s samim postopkom k različnim vrstam požarom, se gasilci usposabljajo iz gasilske taktike. Vodje intervencij se udeležujejo še dodatnih izobraževanj, kjer se usposabljajo razporejati in organizirati svoje enote. Naloga vodje intervencije namreč je, da gasilske enote organizira tako, da je primerno poskrbljeno za njihovo varnost. Tako je bilo tudi v konkretnem primeru v podjetju Kemis d.o.o., saj od več kot 300 sodelujočih v intervenciji, ni bilo resnejših poškodb. Obravnavali so eno poškodbo gležnja, eno rano na glavi in en sum zastrupitve s CO, ki pa ni bil potrjen.

K drugi alineji:
Ministrstvo za zdravje je od izbruha požara ves čas spremljalo delo zdravstvene službe pri zagotavljanju neposredne oskrbe prebivalcem. Služba za medicino dela, prometa in športa je ustrezno poskrbela za ugotavljanje izpostavljanje gasilcev, članov Civilne zaščite, drugega intervencijskega osebja in delavcev na območju obrata podjetja KEMIS. Vsem je bila takrat in je še vedno nudena posebna zdravstvena oskrba in zaščita.

Vsak požar predstavlja nevarnost za zdravje ljudi, običajno ni kontroliran in njegov potek je odvisen od različnih dejavnikov. Zato so prva priporočila prebivalcem vedno v obliki napotkov, kako se v največji možni meri izogniti dimnemu oblaku. Na Nacionalnem inštitutu za javno

zdravje so prve napotke ob požaru predstavili v medijih na večer požara (zapiranje oken, vrat, zadrževanje v notranjih prostorih, ipd.).
Neprekinjeno do danes posredujejo in objavljajo priporočila prebivalcem, kako naj preventivno ravnajo, da bi se izognili in v največji možni meri zmanjšali možnost izpostavljenosti snovem v okolju. Do prejetja prvih analiz teh niso poznali. V primeru, da bi v dneh po nesreči obstajala večja akutna nevarnost za zdravje, bi na to opozorili.
Redno preverjajo in so v stiku, da preventivne ukrepe izvajajo tudi vodstva šol in vrtcev. Na podlagi prvih analiz segmentov okolja in informacij prebivalcev so določili največje območje možnega vpliva požara. Zdaj znani podatki kažejo, da na širšem območju nihče v tem času ni bolj ogrožen ali izpostavljen.

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ki izvaja analize stanja v okolju, je postopke za pridobitev verodostojnih rezultatov, sprožil nemudoma. Ker sprva ni bilo podatkov o tem, kaj iskati, je laboratorij izvajal tudi zahteve presejalne analize. Nacionalni inštitut za javno zdravje je tudi prvi opozoril na možnost pristojnosti dioksinov in furanov, ki so jih pričakovali zaradi suma, da os gorele tudi klorove spojine.

Obveščenost prebivalcev so dodatno okrepili z brezplačno telefonsko številko, s spletnim naslovom,informacijsko pisarno in mobilnimi enotami, vse z namenom, da občani s strani strokovnjakov pristojnih institucij pridobijo informacije, ki jih zanimajo.

Dolgoročnih posledic za zdravje na podlagi do zdaj znanih rezultatov ne pričakujejo, želijo pa jih z gotovostjo izključiti. Dolgotrajne vplive na zdravje bodo lahko ocenili na podlagi podatkov, ki nam jih bodo nudile analize tal, nekaterih vrtnin z veliko površino npr. solate, kapnice in rastlinja. Prvi rezultati so za prebivalce Vrhnike in okolice spodbudni in kažejo na to, da so se snovi ki so nastajale ob požaru dvignile visoko v ozračje, razpršile in razredčile. Stanje, ki ga bodo ugotovili v okolju, bodo celostno predstavili in ocenili vplive na zdravje ljudi. Hkrati bodo predlagali tudi ukrepe sanacije, če bodo ti potrebni.

Vabimo vas, da si kronološki pregled vseh do sedaj posredovanih informacij s področja varovanja zdravja prebivalcev okolice Vrhnike ogledate na spletni strani http://www.nijz.si/sl/priporocila-okoliskim-prebivalcem-po-pozaru-pri-vrhniki.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi!

Milojka Kolar Celarc
M I N I S T R I C A